

Lunds Botaniska Förening

Verksamhetsberättelse för 2013

(styrelsens förslag till årsmötet)

Bild 1. Många sumphäl besöktes den 7 september i jakt på storigelknoppar. Foto: Linda Birkedal.

Medlemsantal

Antalet medlemmar per den 31 december uppgick till 382. Föreningen har sex hedersledamöter, Henrik Johansson, Per Lassen, Göran Mattiasson, Alf Porenus, Britt Snogerup och Bengt Örneberg.

Föreningsmöten

Föreningen har under året haft 8 inomhusmöten med mellan 28 och 47 deltagare:

– den 25 januari berättade Stina Weststrand, doktorand vid Uppsala Universitet, engagerande om sin forskning kring mosslumrar *Selaginella* och deras historiska biogeografi.

– den 22 februari redogjorde Anja Ödman för resultatet av sina undersökningar av sandstäpp i östra Skåne.

– den 15 mars hölls årsmöte. Som avslutning visade Marie Widén bilder och berättade om en resa till Madagaskar.

– den 26 april presenterade Carl-Adam Haeggström Ålands flora och berättade om Ålands natur, äldre floristiska uppgifter och lite om försvunna och nya arter.

– den 27 september var det Eva Waldemarson som berättade och visade bilder från en resa till Ecuador.

– den 25 oktober berättade Jens Weibull, som belönades med den biologiska mångfaldens pris 2013, om verksamheten i Projekt Odlad Mångfald. I projektet har man samlat in information om och växtmaterial av odlade nytto- och prydnadsväxter.

– den 22 november var ämnet hättmossor *Ortotrichum*. Gerhard Kristensson berättade engagerande om utseende och ekologi avseende hättmossorna.

– den 14 december var det julfest. Efter glöggan berättade Jörgen Petersson och visade bilder från floraprojektet Gotlands Flora. Efter föredraget var det middag med varmrökt lax på traditionellt vis å la Per Lassen.

Bild 2. Årsmöte den 15 mars. Foto: Linda Birkedal.

Exkursioner mm.

Föreningen har under året genomfört 7 endagars-exkursioner samt en längre exkursionsresa till norra Grekland, ett studiebesök, en konferens samt deltagit i flera gemensamma aktiviteter.

– den 7 mars guidade Torbjörn Tyler i Botaniska Museets nya lokaler på Gastelyckan i Lund.

– den 6 april inventerades mossor i några specialobjekt i rutan 3D3a tillsammans med Göran Ljung.

– den 4 maj visade Torbjörn Tyler runt i den mossiga Stenskogen utanför Höör. Torbjörn förevisade de vanligaste av de cirka 550 mossor som påträffats i Skåne under föreningens inventering.

– den 25 maj guidade Bengt Sandkull i de fina fuktängarna vid Gyllebosjön.

– den 3–13 maj deltog 16 medlemmar i en exkursionsresa till norra Grekland, under ledning av Arne Strid och Charlotte Wigermo. Artlista finns på föreningens hemsida.

– den 16 juni arrangerades **De vilda blommornas dag** för elfte gången i Sverige. Detta är ett samnordiskt evenemang initierat av Svenska Botaniska

Föreningen, där lokala botaniska föreningar över hela landet anordnar blomstervandringar.

– den 24 augusti visade Mats Wirén oss runt i Limhamns kalkbrott.

– under helgen 31 augusti–2 september fanns föreningen på plats på **Falsterbo Birdshow** med bokbord. Flera floravandringar anordnades.

– den 7 september letade vi efter de olika storigelknopparna i bäckar, diken och vattenpölar på Söderslätt under ledning av Åke Widgren.

– den 28 september arrangerades tillsammans med föreningen Mossornas Vänner en exkursion till Kullaberg där Richard Åkesson förevisade guldkornen i områdets mossflora.

– den 19 oktober inventerades mossor i några specialobjekt i rutan 3D3a tillsammans med Göran Ljung.

– den 9-10 november anordnades **Konferens om biologisk mångfald i Skåne** för andra gången. Detta är en samarrangerad konferens som tar upp aktuell kunskap om situationen för biologisk mångfald i Skåne.

Bild 3. Exkursioner är skojigare än årsmöten! Foto: Foto Linda Birkedal.

Projekt Millora

Projekt Millora, Miljö- och floraövervakning i Skåne, fortsatte på sitt sjätte år.

Projektledningsgruppen har under året haft 4 protokollförda sammanträden.

– Den 16 mars ordnades en Millora-träff där Lars Fröberg presenterade läget för projektet, samt planer inför den kommande säsongen. Åke Widgren pratade om vattenväxter och tog upp exempel på förbisedda arter och taxonomiskt svåra grupper. Efter lunch presenterade Lars intressanta fynd som dykt upp vid genomgång av beläggmaterial, och Eva Waldemarson gav synpunkter på projektet från en inventerares synvinkel.

– Den 28–30 juni anordnades ett inventeringsläger i Vittsjö. Lägre lockade 5 deltagare (trots ösregn), vilka inventerade 3 rutor.

– Den 2–4 augusti anordnades ett inventeringsläger utanför Klippan. Lägre lockade 12 deltagare som tillsammans inventerade 5 rutor.

– Den 30 november samlades inventerare för andra gången på Arkivcenter Syd i Lund för att granska belägg som kommit in under inventeringen. Vid års-

skiftet fanns cirka 63 400 fynd registrerade i projektets databasen.

Skånes mossor

Projektledningsgruppen har under det år som gått haft ett protokollfört sammanträde. Vid årsskiftet fanns omkring 63 400 fynd registrerade i projektdatabasen, 196 (av 534) rutor var bokade av inventerare och av dessa bedömdes minst 113 som färdiginventerade. Under året har Sven Birkedal arbetat intensivt med att bygga om projektets databas och lösa de databasproblem som projektet hittills lidit av. Vid två tillfällen har inventerare samlats för att granska belägg som kommit in under inventeringen:

– Den 2 februari granskades belägg, under ledning av Johan Rydlöv, av levermossläktena *Jungermania*, *Tritomaria*, *Lophozia* och *Barbilophozia*, som kommit in under projekt Skånes Mossor.

– Ett femdagars inventeringsläger inom projekt Skånes Mossor genomfördes 27 september–2 oktober i trakten av Åstorp och Klippan. Lägre lockade totalt 16 deltagare som arbetade sammanlagt 45

man-dagar i fält och nio rutor blev inventerade.

– Den 23 november granskades belägg av släktet *Orotrichum* under ledning av Gerhard Kristensson.

Projekt digitalisering och koordinatsättning av äldre florauppgifter

Med stöd av Region Skånes Miljövårdsfond påbörjade vi den 1 januari ett projekt att digitalisera äldre mossuppgifter (i första hand Stig Waldheims anteckningsböcker från 1930-1940-talen) och utvalda arter (rödlistade arter som tillkommit efter 1995) ur vårt gamla kortregister. Vid årsskiftet hade 24 000 mossnoteringar och 17 000 kärlväxtnoteringar matats in. Av dessa har 22 000 mossnoteringar blivit koordinatsatta under året.

Utbildningsinsatser

I samarbete med Studieförbundet MittSkåne har föreningen drivit två längre studiecirklar för mossinventerare under ledning av Torbjörn Tyler med totalt ca 25 deltagare.

Floravårdsarbete

Genom floraväktarverksamheten bevakas hotade arter i Sverige genom ett samarbete mellan SBF och ArtDatabanken. I Skåne finns 250 rödlistade arter och de finns på ca 6 000 lokaler. Därför är det nödvändigt att prioritera arbetet och göra rejäla genomgångar av ett mindre antal arter varje år.

På Floraväktarmötet den 9 februari samlades 42 aktiva floraväktare i Skåne på Ekologihuset i Lund för att diskutera den framtida verksamheten under ledning av Charlotte Wigermo, Åke Svensson och Göran Mattiasson. Under dagen medverkade dessutom Karl-Johan Pålsson och Gabrielle Rosquist från Länsstyrelsen i Skåne.

Alla aktiva floraväktare fick den nytryckta boken ”Lär känna våra sällsynta fjällväxter” i present av Lunds Botaniska Förening för sina insatser.

Samtliga CR-arter (akut hotade) enligt Artdatabankens rödlista är inventerade under året.

Dessutom har under året följande arter specialinventerats: Totalinventering har utförts av pipstakra *Oenanthe fistulosa*, klotgräs *Pilularia globulifera*, källfräne *Nasturtium officinale*, huvudtag *Juncus capitatus*, knippnejlika *Dianthus armeria*, kryppfloka *Helosciadium inundatum* och väggört *Parietaria officinalis*.

För följande arter har det påbörjats totalinventering under 2013: fågelarv *Holosteum umbellatum*, sandlusern *Medicago minima*, dansk iris *Iris spuria*, ryl *Chimaphila umbellata*, korndådra *Neslia paniculata*, raggav *Cerastium brachypetalum* och småfrossört *Scutellaria minor*.

Uppförökad växtmaterial har lämnats till Länsstyrelsen (frön av hotade åkerogräs) respektive Kristianstads Vattenrike (plantor av sandnejlika *Dianthus arenarius*) för kommande eller pågående utsättningsprojekt.

Naturvård

Föreningen har yttrat sig i ett flertal ärenden under året:

- Yttrande angående förslag till bildandet av Naturreservatet Södra Bjärekusten i Båstad kommun.
- Remissvar avseende Förslag till beslut om utvidgade strandskyddsområden inom Osby, Åstorp, Ängelholms, Vellinge och Skurups kommun
- Yttrande angående Miljömål ang. Natura 2000-området Måryd-Hällestad i Lunds kommun.
- Yttrande till Länsstyrelsen angående reviderad skötselplan över Matsalycke i Östra Göinge kommun.
- Remissvar avseende bildandet av naturreservatet Veberöds ljung i Lunds kommun.
- Remissvar angående förslag till skötselplan för det planerade naturreservatet Djurrödsbäckens dalgång i Tomelilla kommun.
- Remissvar avseende förslag till skötselplan för naturreservatet Jonstorp-Vegeåns mynning i Höganäs och Helsingborgs kommuner.
- Yttrande till Länsstyrelsen angående bildande av naturreservatet Arriesjön-Risebjär i Vellinge kommun.
- Remissvar avseende Grönplan – Fördjupningspromemoria om Helsingborgs stads grönstruktur.
- Remissvar avseende förslag till skötselplan för naturreservatet Nöbbelövs mosse med Vallkärra mader.
- Remissutlåtande till Länsstyrelsen angående förslag till beslut och skötselplan för naturreservatet Assmåsabetet i Sjöbo kommun.

Botaniska Notiser

Utgivningen av den 146:e årgången av Botaniska Notiser omfattade fyra nummer med Kjell-Arne Olsson som redaktör. Förutom föreningsinformation märks artiklar som Murruta åter i Landskrona, Två

Bild 4. Flera mossexkursioner har anordnats under året. Foto: Linda Birkedal.

nyupptäckta skånska rikkärr, Zackowa mosse – ett extremrikkärr i NV Skåne samt Fördjupad analys av Skånes Flora (tre delar). Dessutom har en lägesrapport för ”Projekt Millora – miljö och floraövervakning i Skåne” presenterats.

Under året är floraväktarartiklar publicerade i Botaniska Notiser om piggrö *Lappula squarrosa*, alvarveronika *Veronica praecox*, rapunkelklocka *Campanula rapunculus*, kärnäva *Geranium palustre*, granspira *Pedicularis sylvatica*, sjötätel *Deschampsia setacea*, luddfingerört *Potentilla heptaphylla*, saltmålla *Atriplex pedunculata* och väggört *Parietaria officinalis*. Här redovisas nuvarande och tidigare förekomster samt trender och vidtagna och planerade åtgärder.

Förutom till medlemmarna sändes tidskriften till ett 40-tal föreningar och institutioner i Sverige såväl som i utlandet.

Årets växtfynd

Detta året är det hård konkurrens om vilket fynd som är det mest spektakulära och två ligger i en klass för sig nämligen fyndet av dvärggag *Cyperus fuscus* vid

Vombsjön respektive fyndet av dvärgandmat *Wolffia arrhizo* vid Stjärneholm.

Årets mossfynd

Årets mossfynd gjordes under inventeringslägret av Irene Lundmark när hon hittade strandsylmossa, *Pleurodium palustre*, i ett dike i skogen i Allerum. Senast strandsylmossa påträffades i Sverige var på 1950-talet. En annan art som betraktats som nationellt utdöd, liten hättemossa, *Orthotrichum tenellum*, uppdagades under hösten vid granskning av inlämnade belägg, men samlades redan 2008 av Torbjörn Tyler och Linda Birkedal i Tåssjö.

Hemsida

Föreningens hemsida uppdateras tämligen regelbundet. Här kan man se aktuellt program, referat från tidigare exkursioner, remissvar och skrivelser samt läsa om föreningens projekt och floraverksamhet.

Facebook

Föreningens Facebook-sida – Skånes blommor – hade vid årsskiftet 284 medlemmar.

Stipendier

Föreningen delade under året ut stipendier ur Jubileumsfonden och Svante Murbecks fond till ett sammanlagt värde av 70 000 kr. Stipendiater blev:

- Eva Waldemarson till ”Långsiktig succession på Laitauredeltat i Lappland”.
- Johan Rydlöv för projektet ”Studier av levermossor i hotad snölegevegetation”.

Övrigt

Föreningen har under året erhållit flera bokdonationer.

Styrelsen

Styrelsen har under verksamhetsåret bestått av: ordförande Åke Svensson, vice ordförande Linda Birkedal, kassör Göran Ljung, sekreterare Charlotte Wigermo, vice sekreterare Staffan Nilsson, programsekreterare Linda Birkedal och Eva Waldemarson, övriga ledamöter Stefan Andersson, Sofia Hydbom, Joel Levin och Susanna Riebe.

Styrelsen har under året haft 12 protokollförda sammanträden.

Revisorer och valberedning

Revisorer har under året varit Nils Englesson och Linus Svensson med Emil Åsegård som suppleant. Valberedningen har bestått av Johan Rydlöv och Nils Cronberg.

Funktionärer och anställda

Föreningen har under året haft två anställda, Kjell-Arne Olsson och Lars Fröberg.

Följande personer har under året varit funktionärer: sexmästare Per Lassen, redaktör och distributör Kjell-Arne Olsson, medlemsregistrator Charlotte Wigermo, arkivarie Patrik Frödén, hemsidesansvarig

Susanna Riebe, teknisk redaktör Gerhard Kristensson.

Arbetsgrupper underställda styrelsen har under året varit:

- Ekonomiarbetsgrupp: Åke Svensson (sammankallande), Göran Ljung och Alf Porenus.
- Stipendiekommitté: Lars Fröberg (sammankallande), Torbjörn Tyler och Stefan Andersson.
- Databasarbetsgrupp: Åke Svensson (sammankallande), Charlotte Wigermo, Sven Birkedal, Kjell-Arne Olsson och Lars Fröberg.
- Ledningsgrupp för Floraväktarverksamheten i Skåne: Charlotte Wigermo (sammankallande), Åke Svensson och Göran Mattiasson.
- Ledningsgrupp för projekt Skånes Mossor: Torbjörn Tyler (sammankallande), Kjell-Arne Olsson, Gerhard Kristensson, Nils Cronberg, Nils-Otto Nilsson, Johan Rydlöv, Sofia Hydbom och Frida Rosengren.
- Ledningsgrupp för projekt Millora: Lars Fröberg (sammankallande), Stefan Andersson, Kjell-Arne Olsson, Torbjörn Tyler och Åke Svensson.
- Projekt Svensk Växtatlas: Stefan Andersson representerar Lunds Botaniska Förening i en ledningsgrupp under SBF.
- Arbetsgrupp med uppdrag att bevaka Kungsmarkens framtid genom kontakt med Länsstyrelsen: Linda Birkedal (sammankallande), Stefan Andersson och Joel Levin.
- Arbetsgrupp med uppdrag att inventera och följa växternas utveckling på Pepparholm: Staffan Nilsson (sammankallande), Gerhard Kristensson, Alf Porenus, Leif Runesson, Lennart Segerbäck och Bengt Örneberg.
- Föreningens kontaktperson är Charlotte Wigermo.

Lund den 31 december 2013

Styrelsen